

3.3.2026 Kouvolan kaupungin vammaisneuvoston kannanotto:

Vammaisneuvosto pyytää asiassa oikaisua ja katsoo, että Carea-koulua koskeva prosessi ei ole toteutunut tarkoituksenmukaisesti.

Asia tuotiin vammaisneuvoston käsittelyyn 5.2.2026, ja se oli jo päätöksentekoaikana 17.2.2026. Valmistelu on ollut käynnissä pitkään, mutta vammaisneuvoston näkemyksen mukaan kuuleminen ei ole toteutunut asianmukaisesti.

Jotta todellinen kuuleminen ja aito ennakkovaikutusten arviointi voisivat toteutua, kuulemisten tulee tapahtua riittävän ajoissa ja kohtuullisella aikavälillä ennen päätöksentekoa. Näin lausunnonantajilla on tosiasiallinen mahdollisuus perehtyä asiaan, muodostaa kantansa ja vaikuttaa valmisteluun. Vammaisneuvoston näkemyksen mukaan tämä ei ole toteutunut Carea-koulun kohdalla.

Neuvosto katsoo lisäksi, että sen lausunnon ei ole annettu sille kuuluvaa painoarvoa päätöksenteossa. Vammaisneuvoston kannanotto on käsitelty asiakirjoissa suppeasti, esimerkiksi seuraavin kirjauksin:

- ”Asiassa on myös kuultu Kouvolan vammaisneuvostoa 5.2.2026.”
- Lisäksi todetaan: ”Vammaisneuvoston kannanoton mukaan toiminnan hajauttaminen tai väliaikaiset siirrot voivat heikentää oppilaiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja opetuksen laatua.”

Vammaisneuvoston näkemyksen mukaan pelkkä viittaus kuulemiseen ei osoita, että lausunnon sisältö ja siinä esitetyt perustelut olisi tosiasiallisesti huomioitu päätöksenteossa.

Alla on vammaisneuvoston lausunto, jossa painotetaan, että Carea-koulun oppilaiden tulee pysyä yhdessä Tähteenkadun koulussa yhtenäisenä kokonaisuutena. Lautakunnan päätöksen mukaan osa oppilaista voidaan sijoittaa muihin erityisopetusryhmiin. Tämä merkitsee käytännössä sitä, ettei Carea-koulu säily yhtenäisenä ryhmänä.

Vaikeavammaisilla lapsilla on oikeus symmetrisiin (vastavuoroisesti toimiviin) ihmissuhteisiin ja vertaisiin ystävyyssuhteisiin. Mikäli Carea-koulun kokonaisuus hajotetaan, vaarana on, että tämä oikeus heikkenee kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten kohdalla. Yhtenäisen ryhmän säilyttäminen tukee lasten keskinäisiä suhteita, turvallisuuden tunnetta ja sosiaalista osallisuutta.

Esitetyt tavat järjestää opetusta (aidattu piha-alue erityislasten ulkoilulle sekä kabinettiruokailu) ovat ihmisarvoa loukkaavia. Jos oppilaat siirretään toiseen kouluun vain erottaakseen heidät muista, ei kyseessä ole inklusio, vaan säästötoimi. <https://yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi/-/vammaiset-lapset-ulkoilivat-koulussa-hakkimaisesti-aidatulla-alueella-kunta-maksoi-hyvitysta-syrjinnasta-yhteensa-10-000euroa>.

Vammaisneuvosto pyytää kirjallisen vastauksen oikaisupyyntöön,

Kunnioitavasti

Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto

13.2.2026

Kouvola kaupungin vammaisneuvoston kannanotto Kasvatus- ja opetuslautakunnalle, valtuustolle ja hallitukselle

Carea-koulun (Kuusankoski) mahdollisesta siirtämisestä tai hajauttamisesta

Ydinviesti: Vaikeasti vammaisten lasten etu edellyttää Carea-koulun säilyttämistä koottuna Kuusankoskella

Tiivistelmä päättäjille

Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto vastustaa Carea-koulun toiminnan siirtämistä tai hajauttamista, koska se heikentäisi vaikeasti vammaisten lasten oikeutta yhdenvertaiseen, laadukkaaseen ja jatkuvaan opetukseen sekä turvalliseen arkeen ja sosiaalisiin suhteisiin. Suunnitelma on ristiriidassa perustuslain, varhaiskasvatus- ja perusopetuslain, YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen, YK:n vammaissopimuksen, vammaispalvelulain ja yhdenvertaisuuslain kanssa, jotka kaikki edellyttävät lapsen edun ensisijaisuutta, riittävää yksilöllistä tukea ja tosiasiallista yhdenvertaisuutta. Keskitetty Carea-koulu turvaa parhaiten moniammatillisen osaamisen, kuntoutuksen jatkuvuuden ja lasten osallisuuden. Vammaisneuvosto edellyttää, ettei toimintaa siirretä väliaikaisesti pois nykyisistä tiloista, ja että päätöksenteossa asetetaan ensisijaiseksi vaikeasti vammaisten lasten etu.

Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto ilmaisee vakavan huolensa Kuusankoskella sijaitsevan Carea-koulun toiminnan mahdollisesta siirtämisestä tai hajauttamisesta. Neuvosto katsoo, että suunnitelma on ristiriidassa vaikeasti vammaisten lasten edun, yhdenvertaisuuden sekä kansallisen ja kansainvälisen lainsäädännön kanssa.

Carea-koulu tarjoaa vaikeasti vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville lapsille pedagogisesti, sosiaalisesti ja toiminnallisesti kokonaisvaltaisen oppimisympäristön. Keskitetty, osaava ja moniammatillinen toimintamalli on näille lapsille erityisen tärkeä. Hajauttaminen vaarantaa opetuksen laadun, kuntoutuksen jatkuvuuden sekä lasten mahdollisuudet turvalliseen arkeen ja vertaissuhteisiin.

Suomen perustuslaki

Perustuslain 6 § turvaa kaikkien ihmisten yhdenvertaisuuden ja kieltää syrjinnän muun muassa vammaisuuden perusteella. Perustuslain 16 § takaa oikeuden maksuttomaan perusopetukseen sekä mahdollisuuden kehittää itseään. Perustuslain 19 § velvoittaa julkista valtaa turvaamaan riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut sekä tukemaan lasten hyvinvointia ja yksilöllistä kasvua.

Carea-koulun hajauttaminen uhkaa heikentää vaikeasti vammaisten lasten tosiasiallista yhdenvertaisuutta sekä heidän oikeuttaan opetukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin.

Varhaiskasvatustilaki ja perusopetuslaki

Lainsäädännön keskeisenä lähtökohtana on lapsen etu sekä yksilöllisten tarpeiden huomioiminen. Tuki tulee järjestää tarkoituksenmukaisena ja riittävänä kokonaisuutena. Erityisen tuen oppilaiden kohdalla korostuvat opetuksen jatkuvuus, asiantuntevuus ja moniammatillinen yhteistyö, jotka toteutuvat parhaiten keskitetysti.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus

Lapsen etu on asetettava ensisijaiseksi (artikla 3), jokaisella lapsella on oikeus kehitykseen (artikla 6) ja koulutukseen (artikla 28). Vammaisella lapsella on oikeus erityiseen tukeen siten, että hän voi osallistua yhteisönsä täysipainoisesti (artikla 23).

YK:n vammaissopimus

Artiklat 7, 19 ja 24 velvoittavat turvaamaan vammaisen lapsen edun, osallisuuden sekä laadukkaan koulutuksen ja riittävän yksilöllisen tuen. Hajauttaminen vaarantaa velvoitteiden toteutumisen.

Vammaispalvelulaki ja yhdenvertaisuuslaki

Lainsäädäntö velvoittaa edistämään osallisuutta ja tosiasiallista yhdenvertaisuutta sekä ehkäisemään myös välillistä syrjintää. Jos palvelut heikkenevät tai pirstoutuvat, yhdenvertaisuus ei toteudu.

Pedagogiset ja kuntoutukselliset perusteet

Carea-koulun oppilaat ovat pääosin toiminta-alueittain opiskelevia erityisen tuen oppilaita. Opetus perustuu yksilölliseen pedagogiseen erityistukeen eri kehityksen osa-alueilla, ja tavoitteena on mahdollisimman itsenäinen elämä.

Oppilaat tarvitsevat selkeän ja turvallisen struktuurin, joka rakentuu pysyvästä paikasta, tutuista tiloista, ennakoitavasta päivärytmistä ja toimintatavoista. Oppimisen keskeisiä osa-alueita ovat kommunikointi eri keinoin, itsesääätelyn ja tarkkaavaisuuden harjoittelu, sensorinen integraatio, päivittäisten taitojen oppiminen sekä kehonhahmotus ja motoriikka apuvälineiden kanssa ja ilman niitä.

Tämä edellyttää esteettömiä ja tarkoituksenmukaisia tiloja sekä perehtynyttä opetus-, avustus- ja kuntoutushenkilöstöä, joka toimii tiiviinä moniammatillisena tiiminä. Etäkonsultaation varaan rakentuva tuki ei vastaa näiden oppilaiden päivittäisen ohjauksen ja kuntoutuksen tarpeisiin.

Sosiaalisen kehityksen kannalta on olennaista, että oppilailla on oma viiteryhmä ja yhteisö, joka luo turvallisuutta, yhteenkuuluvuutta ja ystävyyssuhteita. Onnistumisen kokemusten

kautta rakentuvat oppiminen, minäkuva ja kokemus omasta pärjäämisestä sekä koulussa että myöhemmin elämässä.

Taloudellinen näkökulma

Lyhyen aikavälin säästötavoitteet eivät saa johtaa pitkän aikavälin kustannusten kasvuun. Keskitetty erityisosaaminen vähentää päällekkäisiä palveluja, kuljetuksia ja henkilöstön hajauttamisen tarvetta. Riittävän varhainen tuki vähentää myöhempien raskaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta. Carea-koulun säilyttäminen koottuna on siten myös taloudellisesti vastuullinen ja ennaltaehkäisevä ratkaisu.

Johtopäätös

Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto katsoo, että Carea-koulun toiminnan siirtäminen väliaikaisesti tai hajauttaminen ei ole vaikeasti vammaisten lasten edun mukaista eikä täytä kansallisen eikä kansainvälisen lainsäädännön velvoitteita.

Vammaisneuvosto edellyttää, että:

1. Carea-koulun toiminta säilytetään koottuna Kuusankoskella.
2. Päätöksenteossa asetetaan ensisijaiseksi vaikeasti vammaisten lasten etu.
3. Vaikutusarviointi tehdään vammaisten lasten näkökulmasta yhteistyössä perheiden ja asiantuntijoiden kanssa.
4. Vammaisneuvostoa kuullaan aidosti jatkovalmistelussa.

Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto pyytää kirjallisen vastauksen kannanottoon.

Kouvolassa 13.2.2026

Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto

Ryhmiä ei saa erottaa.

Symmetrinen ystävyys ja oikeus yhdenvertaiseen kanssakäymiseen.

Asia tuli käsittelyyn vammaisneuvostoon 5.2.2026. Tällaiset pitäisi tulla suunnitteluvaiheessa.